

ЯРОСЛАВ ХАШЕК В БОРБАТА СРЕЩУ АЛКОХОЛА

Превод от чешки: Таня Капинчева, 2016

chitanka.info

Професор д-р Сахула на млади години бил силен алкохолик. Пиел до трийсет бири дневно. После получил бъбречна болест, разширение на стомаха, затлъстяване на сърцето и в резултат на това престанал да пие бира, спиртни напитки, вино и се хвърлил на минералните води.

Ама и тук не знаел мярката. Изпивал например в ресторанта десет бутилки киселка^[1], която започнала така да му разяжда стомаха, та узнал, че и този безалкохолен път е подозрителен.

Затова престанал да посещава ресторантите и понеже не можел да заспива до късно през нощта, бидейки свикнал на нощни скитания по кръчмите, хвърлил се към науката.

Гълтал учеността, както навремето алкохола, с въодушевление, с апетит и в необикновено големи дози.

Хабилитирал се в университета и до този момент май от дълго време нямало така известен и така отговарящ на думата психиатър, какъвто бил професор д-р Сахула.

Той изнамерил няколко нови начини за лечение на болните в лудницата.

Известна била славната Сахулова система, състояща се в принципа на пренасяне на душевните болести от лице на лице (директно). В една килия например се затваряли душевно здрав санитар и буйстваш луд, като двамата се хранели през прозорче в стената. Когато след три месеца ги пуснат, се установявало нещо учудващо. Лудият бил излекуван, превърнал се в напълно нормален човек, но затова пък се побъркал болногледачът. Оставял се тогава в килията и се вкарвал към него друг здрав санитар.

Не искам да ви изморявам, но подчертавам, че след три месеца първият е вече оздравял, докато вторият е полудял. Точно така, както било в първия случай и както изисквала системата на професор д-р Сахула.

Позната била също неговата „възходяща система“. Някой страдал от славоман и мислел за себе си например че е уличен метач. Лекуващият лекар му казал: „Вие грешите, вие сте контролър на метачите“. Добре, мислел за себе си, че е контролър. След няколко дни лекарят му казал: „Вие не сте контролър, вие сте съветник от градската стопанска комисия“. Добре, мислел за себе си, че е общински съветник от градската стопанска комисия. След няколко дни

лекарят пак му казал: „Грешите, вие не сте общински съветник от градската стопанска комисия, вие сте самият кмет на града“. Щом умопобърканият чуел това, започвал да се мята, да буйства и да крещи: „Какво, да не съм луд, хубав мошеник ме изкарахте“. Слагали му усмирителна риза, веронал^[2] и той заспивал дълбоко. Когато се събудел, нищо не си спомнял и бил излекуван.

Известна била и системата му „кръстосано ядосване“. Душевноболният трябвало да се ядоса на нещо, което е играло преди в живота му някаква роля, но осуетявало интересите му и стояло на противоположния полюс на неговите стремежи. Тази система се използвала при апатичните луди, където било необходимо изкарване извън нерви, за да бъдат избавени от затъпялостта. Примерът ще я обясни по-добре.

Болногледачите водели директора на театъра в препълнена кинозала. Санитарите водели директора на киното пък в пълен салон на театър на трагедия. Това била тази система на кръстосаното ядосване. Слагали душевноболния автомобилен състезател да седне на капрата на малък файтон и му поставяли поводите в ръцете, файтонджията настанявали в автомобил при волана.

Всички тези системи, обаче, не били нищо в сравнение с това как професор д-р Сахула правил изследвания на движението срещу алкохолизма.

Най-напред истината понякога е спорна. Така или иначе точно на тези опити е угодно да се отдаде необходимото уважение, тъй като били част от голямата му борба срещу алкохолизма.

Първоначално, всъщност, се базирал на принципа, че е необходимо да се отврати консуматорът от алкохола. Носел със себе си малка бутилка отвратителен разтвор за повръщане и ходел с него по кръчмите. Там черпел всички пияници, като тайно им капвал от своя разтвор в чашите. Изпивали го като вода и дори го разкрили, а един казал: „Капни и на мен там малко, че после съм още по-жаден“.

И освен че всъщност им направил алкохола по-вкусен, за малко професор д-р Сахула не попаднал от борбата срещу алкохолизма отново в неговите объятия.

Едно илюстрирано списание отпечатало снимката му „Професор д-р Сахула, известен психиатър, на разходка“. На фотографията господин професорът изглеждал малко изкривен. Всъщност се връщал

от една кръчма, където след дълго въздържание изпил отново най-напред двеста грама контушовка, без да забравя справедливо да капне в чашата си и от онзи отвратителен разтвор.

Това била и неговата последна среща с таткото Алкохол.

От този момент започнал да изследва последствията от алкохолизма, наследствения алкохолизъм, преносимия и неговите последици. Стигнал до изненадващи изводи.

Според него алкохолът действал като радия от разстояние. Така например не е сигурен фотографът, фотографиращ някаква пияна група, че неговите деца няма да се родят глупави. Книгата му „За ефектите на алкохолизма“ представлявала пъстър сбор от интересни случки как алкохолът поразява и от разстояние. За пример: Осемгодишното момче на един бъчвар паднало в още неготовата каца за бира. И когато го извадили, носът му бил червен.

Един монах се занимавал с отглеждането на хмел, тъй като си правел голям хербарий. Това, обаче, било достатъчно. Единият му син бил крадец, а една от дъщерите му станала сводница.

Уважаван гражданин прочел плакат „Bay-Rum^[3] е най-добрият за коса“ и се натряскал с това четене така, че четирима стражари не можели да го хванат.

Общо примерите в книгата са сто и шестнайсет. Но какво е писаното слово срещу живото слово, картинката в сравнение с действително видимия предмет? Точно тази възпитателна страна имал предвид професор д-р Сахула. Лекции за алкохолизма с демонстрации.

Успял да установи типичен пример за остър алкохолизъм. Пред него стои мъж с червен нос, подпухнало лице и треперещи ръце. „Вие сте алкохолик, Бездеко.“ „Окей съм“ отговаря радостно Бездека. „Женен сте.“ „Някъде в Нови Свет“^[4], отвърща Бездека, като бърка понятията, което е признак за алкохолизъм.

Професор д-р Сахула намерил госпожа Бездекова действително в „Нови Свет“ и също я показал на слушателите на лекцията си с нейните пет деца, на възраст от една до петнайсет години.

С какъв възторг демонстрирал тези потомци на алкохолика Бездека, за когото установил, че изпива всекидневно до два литра сливова и че понася петдесет и шест бири и пет литра вино наведнъж. Типични потомци.

— Погледнете — казал с ентузиазъм, бутайки напред средния Бездека, — какво прекрасно идиотче, а какво да кажем за най-малкия, той е направо съвършен идиот.

— Слушайте, Бездекова — обърнал се към жената на алкохолика, — кажете ни също как се държеше с вас вашият мъж през последните години.

— Това, моля ви, не знам, господин професоре — отвърнала Бездекова, — аз не живея с него вече двацет години. Ако обичате, простете, уважаеми господине, но тези деца имам от друг.

Когато след лекцията професор д-р Сахула вървял по площада, хора, които се движели след него, чули как удря с бастуна гневно по настилка и как ръмжи: „Ама как ще се нафиркам днес“.

[1] Минерална вода с кисел вкус. — Бел.прев. ↑

[2] Първият комерсиално произвеждан барбитурат, продава се от началото до средата на миналия век като лекарство за сън. — Бел.прев.

↑

[3] Козметична марка. — Бел.прев. ↑

[4] Живописна част от пражкия квартал „Храдчани“. — Бел.прев.

↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.